

Dosarul nr. 2ra-734/21

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) L. Mitrofan
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) A. Pahopol, I. Dutca, O. Cojocaru

ÎNCHEIERE

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Gheorghe
împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Primăria municipiului
Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Vasian Nicolae
cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a
hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2020, prin care
s-a admis apelul declarat de Alexei Gheorghe, reprezentat de avocatul Ceban
Alina, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 martie 2020
și s-a emis o nouă hotărâre,

c o n s t a ț ă :

La 14 februarie 2020, Alexei Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Primăria municipiului
Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Vasian Nicolae
cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a
hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii, Alexei Gheorghe a menționat că prin hotărârea Curții de
Apel Chișinău din 27 aprilie 2011, a fost admisă cererea de chemare în judecată
depusă împotriva Consiliului mun. Chișinău cu privire la obligarea atribuirii
spațiului locativ împreună cu membrii familiei.

Întru executarea hotărârii menționate, la data de 23 iunie 2011, de către
executorul judecătoresc Pașa Nicolae a fost primit spre executare Titlul executoriu.

De asemenea, reclamantul a invocat că prin încheierea executorului judecătoresc Pașa Nicolae din 27 aprilie 2017, Titlul executoriu a fost strămutat la executorul judecătoresc Vasian Nicolae.

Alexei Gheorghe a specificat că hotărârea Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2011 nu a fost executată din motiv că Consiliul mun. Chișinău nu dispune de spațiu locativ în vederea executării hotărârii.

La fel, a specificat că pe perioada neexecutării hotărârii, a fost nevoit împreună cu familia să închirieze spațiu locativ și respectiv să suporte cheltuieli suplimentare în acest sens, fapt confirmat prin contractul de închiriere a spațiului locativ din 02 martie 2019 pentru perioada 02 martie 2019 – 02 februarie 2022, plata chiriei constituind suma de 3 500 lei lunar.

Reclamantul a reiterat că prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2011, i-a fost cauzat și prejudiciu moral, pe care îl estimează la suma de 6 000 lei pentru perioada de 6 luni de neexecutare (23 iulie 2019 – 23 ianuarie 2020).

Alexei Gheorghe a solicitat constatarea încălcării dreptului la executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2011, încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției a sumei de 21 000 lei cu titlu de prejudiciu material pentru închirierea spațiului locativ și încasarea sumei de 6 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul centru din 20 martie 2020, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Gheorghe.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2020, s-a admis apelul declarat de Alexei Gheorghe, reprezentat de avocatul Ceban Alina, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 martie 2020 și s-a emis o nouă hotărâre, prin care:

S-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Gheorghe.

S-a constatat încălcarea dreptului lui Alexei Gheorghe la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2011, în perioada 23 iulie 2019 – 23 ianuarie 2020.

S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Alexei Gheorghe suma de 21 000 lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 3 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 1 500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, pretenția cu privire la încasarea prejudiciului moral, s-a respins.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2011, Consiliul municipal Chișinău a fost obligat să-i acorde lui Alexei Gheorghe spațiu locativ în conformitate cu normele stabilite de legislație.

Titlul executoriu emis în temeiul hotărârii menționate, a fost înregistrat spre executare silită, însă debitorul a invocat imposibilitatea executării.

Totodată, instanța de apel a reținut că anterior, începând cu anul 2017, în privința lui Alexei Gheorghe au fost emise mai multe hotărâri judecătorești irevocabile, prin care instanțele judecătorești naționale au constatat încălcarea dreptului lui Alexei Gheorghe la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții

de Apel Chișinău din 27 aprilie 2011, statul fiind obligat să despăgubească reclamantul pentru prejudiciul material și moral cauzat.

La fel, instanța de apel a stabilit că, la momentul înaintării prezentei cereri de chemare în judecată, termenul de neexecutare a documentului executoriu a constituit mai mult de 8 ani.

Respectiv, este cert stabilit că autoritățile responsabile de executarea hotărârii judecătorești, nu au întreprins toate măsurile corespunzătoare în vederea executării hotărârii Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2011, iar ca urmare reclamantul nu poate beneficia de succesul obținut în urma hotărârii menționate.

La caz, instanța de apel a constatat că prin deciziile judecătorești anterioare, s-a dispus repararea prejudiciului material și moral pentru perioada de până la 23 iulie 2019, iar prin prezenta acțiune s-a solicitat repararea prejudiciului pentru următoarele 6 luni, pentru perioada 23 iulie 2019 - 23 ianuarie 2020.

Prin urmare, instanța de apel constatând cu certitudine încălcarea continuă a dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, a ajuns la concluzia că reclamantului i-a fost cauzat prejudiciu material și moral, care urmează a fi recuperat prin acordarea unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat.

Astfel instanța de apel a dispus încasarea sumei de 21 000 lei cu titlu de prejudiciu material, compus din plata chiriei pentru perioadele 23 iulie 2019 – 23 ianuarie 2020 și suma de 3 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, ce constituie o satisfacție echitabilă a despăgubirilor și ar atinge scopul și finalitatea prevăzută de lege.

La 12 martie 2021, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul Ministerul Justiției, în motivarea recursului a invocat că instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, eronat a interpretat dreptul material cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Recurentul a menționat că Alexei Gheorghe a beneficiat de compensație atât materială, cât și morală pentru neexecutarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2011 pe perioada solicitată.

La fel, a reiterat că prin Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, a fost instituit mecanismul compensatoriu de reparare a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

În cazul persoanelor care dețin statutul de polițist, a fost creat și mecanismul de compensare a cheltuielilor pentru închirierea spațiului locativ.

Astfel, potrivit art. 35 alin. (1) din Legea cu privire la poliție (abrogat prin Legea nr.90 din 04 decembrie 2009, în vigoare din 18 decembrie 2009), colaboratorilor poliției li se acordă de către organele locale ale puterii, cel mult după trei ani de la angajarea în serviciu, iar ofițerilor - cel mult după un an de la numirea lor în funcție, spațiu locativ sub formă de apartament sau casă separată în conformitate cu normele stabilite de legislație.

Conform art. 63 din Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27 decembrie 2012, poliția își creează fondul locativ de serviciu în modul stabilit de Guvern. Dacă polițistul și soția/soțul acestuia nu dețin în proprietate locuință în localitatea unde activează, polițistul are dreptul la spațiu locativ de serviciu pentru perioada de activitate în localitatea respectivă, care se repartizează în limita disponibilului, în modul stabilit de ministrul afacerilor interne. Spațiul locativ de serviciu repartizat polițistului nu poate fi supus privatizării.

În caz de încetare a raporturilor de serviciu, polițistul este obligat să elibereze spațiul locativ de serviciu, indiferent de perioada de activitate în Poliție.

Articolul 63 al Legii cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului a fost abrogat prin Legea nr. 94 din 02 iunie 2017.

Potrivit art.46 din Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr. 288 din 16 decembrie 2016, Ministerul Afacerilor Interne își creează fondul locativ de serviciu în modul stabilit de Guvern. Dacă funcționarul public cu statut special și soția/soțul acestuia nu dețin în proprietate o locuință în localitatea în care activează, acesta are dreptul la spațiu locativ de serviciu pentru perioada de activitate în localitatea respectivă. Spațiul locativ se repartizează în limita disponibilului, în modul stabilit de Ministerul Afacerilor Interne. În cazul în care funcționarului public cu statut special nu i se poate oferi o locuință corespunzătoare, acesta va primi o indemnizație pentru închirierea locuinței în mărimea și modul stabilite de Guvern.

Spațiul locativ de serviciu repartizat funcționarului public cu statut special nu poate fi supus privatizării. În caz de încetare a raportului de serviciu, funcționarul public cu statut special este obligat să elibereze spațiul locativ de serviciu într-un termen de 3 luni, indiferent de durata activității sale în Ministerul Afacerilor Interne.

La caz, recurentul a specificat că legiuitorul în permanență a modificat și perfecționat mecanismul legal de asigurare cu spațiu locativ al polițiștilor care să corespundă relațiilor sociale actuale.

Astfel, adoptarea Regulamentului cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închiriere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 646 din 10 iulie 2018 prin care se asigură compensarea cheltuielilor de chirie, deja reprezintă un remediu de a asigura executarea hotărârii și un mecanism compensatoriu al statului în vederea asigurării cu spațiu locativ.

Deci, la stabilirea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral, instanța de judecată trebuie să țină cont de comportamentul părților, importanța procesului pentru reclamant, precum și de durata neexecutării hotărârii judecătorești, fiind apreciat ce a pierdut persoana pe plan fizic, psihic, social, profesional și familial atât la moment, cât și pentru viitor. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Referitor la încasarea prejudiciului material, recurentul a invocat că instanța de apel nejustificat și neîntemeiat a dispus încasarea prejudiciului moral și nu a ținut cont de hotărârea Guvernului nr.646 din 10 iulie 2018, prin care a fost aprobat

Regulamentul cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

În acest sens, funcționarii publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care nu sunt asigurați cu spațiu locativ (inclusiv cămin) la locul de muncă, li se plătește o compensație bănească pentru închirierea (subînchirierea) spațiului locativ (în continuare compensație) în cuantumul prevăzut de contractual de închiriere (subînchiriere) a locuinței, dar care să nu depășească salariul de funcție al acestora. În asemenea circumstanțe plata pentru chirie îi revine serviciului financiar al Ministerului Afacerilor Interne, autorităților administrative și instituțiilor din subordine vor efectua plata compensației.

Mai mult ca atât, Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, nu prevede încasarea unor astfel de cheltuieli pentru plata chiriei cu titlu de prejudiciu material, o asemenea cerere urmând a fi înaintată într-o procedură separată (Cauza Hohlov Denis către Ministerul Justiției).

La 08 aprilie 2021, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului, fiind recepționat de către Alexei Gheorghe și Consiliul mun. Chișinău la 14 aprilie 2021, iar de către executorul judecătoresc Vasian Nicolae la 15 aprilie 2021, conform avizelor de recepție (f.d. 129-131).

La 26 aprilie 2021, avocatul Ceban Alina a depus în interesele lui Alexei Gheorghe referință la recursul declarat de Ministerul Justiției, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

La 26 aprilie 2021, Consiliul mun. Chișinău a depus referință la recursul declarat de Ministerul Justiției, prin care a solicitat să fie admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 24 noiembrie 2020, iar la 12 ianuarie 2021, recurentul a recepționat decizia motivată a instanței de apel prin intermediul poști electronice.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 12 martie 2021, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Ministerul Justiției.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari